

EU's aktiviteter på ligestillingsområdet

Overordnet arbejder EU ud fra det grundlæggende princip, at alle generelle aktioner og politikker mobiliseres med henblik på fremme af lige muligheder for kvinder og mænd. Princippet fremgår klart i en meddelelse fra Kommissionen af 21. februar 1996: *"Integrering af lige muligheder for kvinder og mænd i alle fællesskabspolitikker og – aktioner"* (KOM(96)67). I meddelelsen redegøres omkring ligebehandling for aktiviteter med henblik på beskæftigelse og arbejdsmarkedet, kvindelige virksomhedsledere, almen uddannelse og erhvervsuddannelse, personlige rettigheder, samarbejdspolitikken for udvikling af udviklingslandene, information, personale politik. Derudover redegøres for den rolle, strukturfondene spiller som finansinstrument for ligestillingen. De forskellige europæiske initiativer på ligestillingsområdet er konkretiseret i en handlingsplan som angiver de indsatsområder hvor politikken gør sig gældende. En liste over EU's lovgivning om ligestilling findes i bilaget.

Køreplan 2006-2010

Kommissionen fremsatte *"køreplanen for ligestilling mellem mænd og kvinder for 2006-2010"* i 2006 (KOM(2006)92). Køreplanen indeholder seks prioriterede indsatsområder:

- Økonomisk uafhængighed
- Forening af privatliv og arbejdsliv
- Ligelig deltagelse af kvinder og mænd i beslutningsprocessen
- Udryddelse af alle former for kønsbestemt vold
- Udryddelse af fastlåste kønsrollemønstre
- Fremme ligestilling mellem mænd og kvinder i politikken over for tredjelande og udviklingspolitik

I 2006 fulgte det europæiske råd op med vedtagelsen af en europæisk ligestillingspagt, som bakker op om EU-kommissionens køreplan for ligestilling fra 2006-2010. Den europæiske ligestillingspagt, der bl.a. blev foreslået af Anders Fogh Rasmussen, Göran Persson og Jaques Chirac, kan ses som et udtryk for, at der nu er fælles fodslag mellem EU-landene og EU-kommissionen om at prioritere ligestilling mellem kønnene.

Statustopgørelse

Hvert år gør Kommissionen status på udviklingen på det ligestillingspolitiske område. Konklusionerne af den seneste statusopgørelse (KOM(2007)49) indebærer at medlemsstaterne skal bestræbe sig på:

- at gøre alt for at udrydde lønforskellen mellem mænd og kvinder
- at styrke integreringen af ligestillingsaspektet i gennemførelsen af beskæftigelsespolitikkerne
- at videreføre bestræbelserne for at mænd- og kvinder kan forene arbejds-, privat- og familielivet, og støtte arbejdsmarkedets parter

- at udnytte potentialet i samhørighedspolitikken og politikken for udvikling af landdistrikter fuldt ud til at fremme ligestilling mellem mænd og kvinder ved hjælp af programmer, der samfinansieres af strukturfondene
- hurtigst muligt at gennemføre direktiv 2006/54/EF¹ om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder (omarbejdning) og 2004/113/EF.

Seneste initiativer om ligestilling

Ligestilling på arbejdsmarkedet

Den europæiske politik om ligestilling kommer hovedsageligt til udtryk på det arbejdsmarkedspolitiske område, herunder især som led i EU's Lissabon strategi. Et af strategiens mål er blandt andet, at få 60 % af kvinderne i den erhvervsaktive alder ud på arbejdsmarkedet inden 2010. I den forbindelse blev et uformelt ligestillingsministermøde afholdt den 4. oktober 2007 hvor ministrene enedes om at sætte ekstra fokus på EU's arbejde med at kønsmainstreame for vækst og beskæftigelse.

I den forbindelse kom Kommissionen tidligere i år² med en meddelelse, der har til formål, at reducere lønforskellene mellem mænd og kvinder. Det skal blandt andet ske ved hjælp af bedre samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og udveksling af erfaringer mellem medlemslandene.

Konkret indeholder meddelelsen fire indsats områder:

- Bedre anvendelse af den gældende lovgivning (analyse af, hvordan den gældende lovgivning kan tilpasses, og hvordan man øger opmærksomhed om problemet)
- Bekæmpelse af lønforskel som en integreret del af medlemsstaternes beskæftigelsespolitik, herunder nævnes udnyttelse af det fulde potentiale i forbindelse med EU-finansiering, især gennem Den Europæiske Socialfond)
- Fremme af arbejdsgiverne engagement for lige løn, især gennem socialt ansvar
- Støtte til udveksling af god praksis i EU og inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Det europæiske år for lige muligheder for alle

Udover initiativerne på det arbejdsmarkedspolitiske plan er ligestillingstemaet blevet sat på dagsorden igennem Europa-Parlamentets udnævnelse om 2007 som "Det europæiske år for lige muligheder for alle". De fire kerne elementer for det europæiske år for lige muligheder for alle: rettigheder, repræsentation, anerkendelse og respekt. I den forbindelse blev det første ligestillingstopmøde nogensinde holdt i Berlin den 30-31. januar, hvor EU-ministre, fagforeninger, arbejdsgiverorganisation og ikke-statslige organisationer samledes for at indlede det europæiske år 2007. Der blev derudover udført en undersøgelse om, hvad

¹ Direktiv (2006/54/EC) den 15. august 2006 og omhandler gennemførelsen af princippet af lige muligheder og lige behandling på arbejdsmarkedet og 'occupation'. Medlemsstaterne fik 2 år til at implementere direktivet.

² 18. juli 2007 (KOM(2007)242)

europæerne mener om diskrimination. Samtidig blev der holdt en tværopæisk oplysningskampagne med henblik på at reklamere for fordelene ved mangfoldighed og forskellighed for Europa.

Et næste skridt på det ligestillingspolitiske plan i EU er oprettelsen af et europæisk institut for ligestilling.

Etablering af et europæisk institut for ligestilling

Det europæiske institut for ligestilling mellem mænd og kvinder blev oprettet den 20. december 2006. Formålet med oprettelsen af instituttet er, at samle og sprede viden om ligestilling og sikre, at der tages hensyn til samt fremmes bevidsthed omkring ligestilling i EU. Institutet forventes at indlede sin virksomhed senest den 19. januar 2008.

- fremme og styrke ligestillingen mellem mænd og kvinder
- integrere ligestillingsaspektet i alle fællesskabspolitikker og de heraf følgende nationale politikker
- bekæmpe forskelsbehandling på grundlag af køn
- øget bevidsthed om ligestilling blandt EU-borger.

Det forventes, at der med oprettelsen af et europæisk institut for ligestilling bliver fremmed mere bevidsthed om ligestillingstemaet i EU.

Med venlig hilsen,

Pytrik Oosterhof (3632)

BILAG: EU-lovgivning om ligestilling

EF Traktaten artikel 2, 3, 13, 136, 141 og 251

Ligelønsdirektivet fra 1975 Rådets direktiv af 10.2.1975 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om gennemførelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder (75/117/EØF). Er grundlag for ligelønsloven.

Rammedirektivet om ligebehandling fra 1976. Rådets direktiv af 9.2.1976 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår (76/207/EØF). Er grundlag for lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse.

Rammedirektivet om ligebehandling mht. social sikring fra 1978. Rådets direktiv af 19. december 1978 om gradvis om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (79/7/EØF).

Direktivet om ligebehandling med hensyn til erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger. Rådets direktiv af 24.juli 1986 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger (86/378/EØF). Det angår ligebehandling af mænd og kvinder i arbejdsmarkedspensioner. Er grundlag for loven om ligebehandling af kvinder og mænd inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.

Direktivet om ligebehandling i selvstændige erhverv, herunder landbruget. Rådets direktiv af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel(86/613/EØF)

Graviditetsdirektivet fra 1992. Rådets direktiv af 19.oktober 1992 (92/85/EØF). Tiende særdirektiv inden for rammedirektivet om arbejdsmiljø om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer.

Direktivet om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden. Rådets direktiv 93/104/EF.

Forældreorlovsdirektivet fra 1996. 96/34/EF af 3.6. 1996 om den rammeaftale om forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS.

Direktivet om delt bevisbyrde i ligestillingssager fra 1997. Rådets direktiv af 15.december 1997 om bevisbyrden i forbindelse med forskelsbehandling på grund af køn (97/80/EF).

Deltidsdirektivet fra 1997. Rådets direktiv 97/81/EF om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af Unice, CEEP og EFS.

Direktiv om ændring af rammedirektivet for ligebehandling fra 2002. Direktivet om ændring af Rådets direktiv af 9.2.1976 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår af 23.september 2002 (2002/73/EF)

Direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser fra 2004. Rådets direktiv af 13. december 2004 om implementering af ligebehandlingsprincippet mellem kvinder og mænd i adgangen til og levering af varer og tjenesteydelser. (2004/113/EC)

Direktiv om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (omarbejdning) fra juli 2006. Dette direktiv er en sammenskrivning af direktivet om ligebehandling fra 1976 (76/207/EØF), direktivet om ligebehandling for de sociale sikringsordninger fra 1986 (86/278/EØF), direktivet om ligeløn fra 1975 (75/117/EØF) og direktivet om bevisbyrde fra 1997 (97/80/EF). Direktivet er et forsøg på at skabe klarhed ved at samle bestemmelserne i én tekst, samtidig med at det opdateres som følge af EF-Domstolens retspraksis.(2006/54/EF).

Forordning om oprettelse af et europæisk ligestillingsinstitut fra 2006. Forordningen er vedtaget af Rådet og Parlamentet i december 2006. Instituttet skal ligge i Vilnius i Litauen og starter sit virke senest 19. januar 2008. (2006/1922/EC).